

Hans Avontuur bij Heeswijk. © Hans Avontuur

Deze wandelroute loopt over gezegende paden

Begin twintigste eeuw stonden er in Brabant meer dan 650 kloosters. Die tijd is niet meer, maar dankzij Ons Kloosterpad kun je een indruk krijgen van de nalatenschap van de broeders en zusters. Hans Avontuur liep drie routes.

Hans Avontuur > 18-09-22, 17:45

-
-

Heeswijk-Dinther: Thuisbasis voor de Zonnekoning

Abdij van Berne

10,4 km — 2 uur

In tegenstelling tot de meeste kloosters staan er bij de Abdij van Berne geen grote hekken of dikke muren om het terrein. de abdij voelt open. en dat is precies de bedoeling van de broeders norbertijnen. deze gemeenschap heeft zich vanaf het begin vooral naar buiten gericht. de 'witheren', een knipoog naar hun witte habijt, dienden de samenleving. dat deden ze bijvoorbeeld als pastoor of leraar.

De Abdij van Berne. © Hans Avontuur

‘Wij zijn blij met de komst van de wandelaars,’ zegt abt Denis Hendrickx. ‘Zo kunnen we laten zien dat we nog altijd bestaan en dat we niet in het verleden leven maar juist met de toekomst bezig zijn. Wij zijn met dertien, en dat aantal neemt steeds verder af. Daar moeten we onze ogen niet voor sluiten. Maar er zijn ook kansen. Denk aan een mengvorm van broeders en burgers die niet willen intreden, maar zich wel verbonden voelen met de abdij en daar een bijdrage aan willen leveren. Bijvoorbeeld bij het huisvesten van mensen met autisme.’

De abt gaat ook een kritisch gesprek niet uit de weg. 'De kloosters hebben een enorme invloed op het dagelijks leven gehad,' zegt hij. 'Daarbij zijn ook dingen fout gegaan die niet helpen bij de aanwas van nieuwe broeders of zusters. Maar we mogen ook de goede kanten niet vergeten. De kloosters hebben een grote rol gespeeld in het onderwijs en de zorg. Daar is mede het fundament gelegd voor onze verzorgingsstaat.'

Abt Denis Hendrickx. © Hans Avontuur

De Abdij van Berne ligt aan de rand van het dorp. Binnen vijf minuten ben je in de natuur. Het landschap is afwisselend. Van grote rechte akkers tot intieme weilanden met bomen en hagen erlangs, sloten en hoog wild gras. Een van de hoogtepunten onderweg is het bijna duizend jaar oude Kasteel Heeswijk.

Het ademt de geschiedenis van edelmannen, jonkvrouwen, had de prinsen van Oranje te gast én de Franse zonnekoning Lodewijk XIV, die vanuit Heeswijk heel Nederland veroverde. Tijd om verder te gaan. Dat kan te voet terug naar de abdij of met de fluisterboot naar de Kilsdonkse molen

aan de slingerende Aa. Wie zich aan de route van de kloosterwandeling houdt, gaat terug naar Berne. Geen straf. Want naast het klooster bevindt zich het proeflokaal waar het speciale Abdijbier van Berne wordt geschonken.

Ons Kloosterpad

Ons Kloosterpad is vorig jaar geopend tijdens het Brabantse Kloosterjaar. Aanvankelijk was er alleen de 330 kilometer lange wandeling in vijftien etappes langs kloosters en abdijen, waar je soms ook kunt overnachten. Sinds dit jaar zijn daar rondwandelingen bij gekomen zodat Ons Kloosterpad voor een groter publiek toegankelijk is. Het aantal routes wordt nog verder uitgebreid. Op dit moment zijn er negen wandelingen die variëren van vier tot dertien kilometer. De etappes en rondwandelingen zijn te vinden op visitbrabant.com (kijk bij wandelen). Wie meer informatie wil, kan het Bindboek aanschaffen. Behalve de beschrijvingen van de etappes staan hierin ook verhalen van kloosterlingen, historische feiten en foto's. Verder kun je terecht op brabantskloosterleven.nl voor meer details en achtergronden.

Oirschot: Honderd jaar terug in de tijd

Klooster Nazareth

9,8 km — 2 uur

Al meer dan tweehonderd jaar wonen de zusters Franciscanessen in een van Brabants mooiste dorpen, Oirschot. Bij het klooster, dat niet toegankelijk is voor passanten, vertrekt een wandeling door en rondom Oirschot. Er wonen nog zo'n 25 zusters die nu vooral voor elkaar zorgen. Met dank aan architecten Jos Cuypers en Jan Stuyt heeft het pand van begin twintigste eeuw wat oosterse trekjes, precies zoals dat destijds in de mode was.

Vanaf de voordeur is het niet ver lopen naar de Markt. Het is een mooi plein, omzoomd door cafés, restaurants, oude huizen en enkele winkels. Blikvangers zijn de Sint-Petrusbasiliek en het Oude Raadhuis. Jammer dat

het centrale deel als parkeerplaats wordt gebruikt, anders ging je hier zo honderd jaar terug in de tijd.

De Heilige Eik. © Hans Avontuur

In de dorpskern zijn tal van religieuze herinneringen te vinden zoals het Boterkerkje en het Sint-Joris Gasthuis, waar armen, zieken en paupers terecht konden. Ook pelgrims op hun tocht naar Santiago de Compostela waren welkom. Nog zo'n unieke plek is Karmel Blijendaal. Hier stichtte Maria van Valkenisse een klooster voor zusters die kozen voor een leven van extreem vasten en lichamelijk lijden.

Enmaal buiten de bebouwde kom, wandel je meteen tussen de mooie boerderijen. Sommige zijn nog in bedrijf, andere hebben een tweede leven gekregen als woning. Er passeert een boer op een oude zwarte fiets die piept en kraakt. Pet op, klompen aan. Een zachte bries mengt de geuren van vers gemaaid gras, kruiden en vee.

De kapel in Oirschot. © Hans Avontuur

De route gaat de snelweg over en de bossen in. Een pad volgt een slingerende beek, de Beerze. Lopend langs het water is de rust zalvend. Dit is het perfecte recept voor het leegmaken van je hoofd.

Op een open plek in het bos wordt de cadans doorbroken. Even stoppen bij bedevaartsoord De Heilige Eik, met een mooie kapel vol brandende kaarsjes. Het verhaal erachter is een bekend rooms-katholiek recept: herders vinden een Mariabeeld en vervolgens gebeurt er een wonder. In dit geval werd het beeld in een holle eikenboom gezet en twee pogingen om het daar weg te halen mislukten: het beeld keerde 's nachts zelf terug.

Eenmaal terug in Oirschot kun je de wandeling bekronen op een terras aan de Markt.

Uden: Hier is de buitenwereld even heel ver weg

Abdij Maria Refugie

10,7 km — 2 uur

Deze rondwandeling vertelt het verhaal van het kloosterleven in Uden en voert langs verschillende kloosters, kapellen, scholen en een retraitehuis. Zoals in een groot deel van het rooms-katholieke zuiden waren kloostergemeenschap en samenleving sterk met elkaar verweven. Iedereen had wel een broer, zus, oom of tante die in het klooster zat.

Uden. © Hans Avontuur

Toen die maatschappelijke rol in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw verdween, raakten de broeders en zusters steeds verder uit beeld. Wandelend door Uden krijg je een beeld van de belangrijke rol die ze hebben gespeeld. Vertrekpunt is Museum Krona dat zich bevindt op het kloostercomplex van de Abdij Maria Refugie, met een van de mooiste collecties religieuze kunst van Nederland.

De straatnamen hier zeggen vaak al genoeg: Kruisherenstraat, Sint Annastraat, Kerkstraat, Oude Kerkpad...Onderweg zie je onder meer de Sint-Petrus' Stoel van Antiochiëkerk, een gebedshuis met opvallende koepel. Ook een school en het Kruisherenklooster liggen aan de route. De broeders van deze orde hebben meer dan 250 jaar bijgedragen aan het onderwijs in Uden.

De tuin van Museum Krona. © Hans Avontuur

Het is opvallend dat veel kloostergebouwen dateren van eind negentiende en begin twintigste eeuw. De reden is eenvoudig. De oude historische panden waren te klein voor de enorme toeloop van nieuwe kloosterlingen. Dus werden er grotere kloosters gebouwd, vaak in neogotische stijl met later ook invloeden van bijvoorbeeld art deco. Het geeft de Brabantse kloosters een heel ander uiterlijk dan bijvoorbeeld beroemde abdijen in Zuid-Europa, die hun oorspronkelijke middeleeuwse voorkomen hebben behouden.

Eenmaal terug bij de Abdij Maria Refugie, met vertrekpunt Museum Krona om de hoek, zijn de poorten van het klooster op slot. De zusters Birgittinessen leiden een verborgen leven, zoals Maria dat heeft geleefd in Nazareth. Ze gaan er niet op uit om Gods woord te verspreiden, maar blijven binnen om te bidden. Gesproken wordt er alleen als dat noodzakelijk is.

In Uden woont nog een handvol zusters. Je kunt een glimp van hun leven opvangen door een gebedsdienst bij te wonen in de prachtige kloosterkapel. Vanaf een onzichtbare plek zingen de zusters hun gebed. De buitenwereld is even heel ver weg.

Bron: Brabants Dagblad